

Hoofdluis

Besmetting

Hoofdluis komt op elke school voor en vooral bij kinderen tussen 4 en 12 jaar. Na vakanties is het verstandig de kinderen extra te controleren omdat hoofdluis nogal eens wordt opgelopen tijdens vakanties. Luizen hebben de menselijke huid nodig om te leven. Ze prikken gaatjes in de huid en zuigen daardoor bloed op. Besmetting vindt plaats door lichamelijk contact (bijvoorbeeld spelende kinderen) en gemeenschappelijk gebruik van kleding, beddengoed, kam en borstel. Luizen springen niet over, ze lopen over. De hoofdluis leeft dicht bij de hoofdhuid en legt haar eitjes (neten) vlak tegen de haarbasis (bijvoorbeeld achter de oren, in de nek, onder de pony). Luizen zijn geen overbrengers van ziekten, maar kunnen jeuk veroorzaken, zodat de kinderen gaan krabben en wondjes krijgen.

Controle

Controleren is niet altijd eenvoudig. De neten worden niet altijd herkend en nogal eens verward met roos. Echter, roos is onregelmatig van vorm en gemakkelijk uit het haar te schudden of blazen. Neten zijn glad en regelmatig van vorm en zijn moeilijk te verwijderen. Neten zitten vastgeplakt aan het haar (zie ook de figuren A, B en C). Luizen bewegen snel en hebben de neiging weg te kruipen. Gebruikt u daarom een netenkam voor controle. Het kammen gaat makkelijker als u een crèmespoeling gebruikt (de nat-kam methode). Er zijn ook speciale antiklit sprays voor droog haar te koop. Bij twijfel kunt u contact opnemen met Mw. Brigitte Prevos (jeugdgezondheidszorg GGD Zuid-Holland West, telefoon 079-3435580 bereikbaar 's ochtends op maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag).

Fig. A

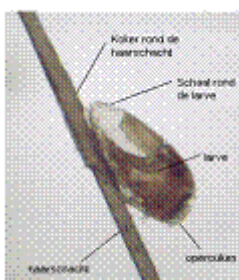

Fig. B

Fig. C

Iedereen kan hoofdluis krijgen. Besmetting met luizen is onder normale omstandigheden nauwelijks te voorkomen en zeker niet op een school waar kinderen de hele dag dicht bij elkaar zitten. Er bestaan geen preventieve middelen om besmetting te voorkomen. Allerlei fabrikanten en winkeliers willen u graag anders doen geloven. Preventief gebruik van bestrijdingsmiddelen wordt zelfs sterk afgeraden omdat luizen dan immuun voor behandeling worden en het schadelijk kan zijn voor uw kind. Luizen gaan nooit van zelf over. Een snelle behandeling voorkomt uitbreiding en is dus van groot belang.

Behandeling

Op dit moment is er geen enkele therapie, behalve het kaalscheren, die een besmette persoon gegarandeerd 'luizenvrij' kan maken. De beste manier van behandelen is het gebruik van een geregistreerd luisbestrijdingsmiddel én het kammen met een netenkam. In Nederland zijn de volgende middelen geregistreerd voor de behandeling van hoofdluis: • Malathion (Prioderm®), lotion, shampoo • Permetrine (Loxazol®), lotion, crème • Bioalletrine/piperonylbutoxide (PARA-Special®), spray Lotion lijken beter te werken dan shampoos. Leest u altijd de bijsluiter voor u een produkt gebruikt, zodat u de juiste behandelwijze toepast. Het is erg belangrijk het haar te blijven kammen met een netenkam, totdat u zeker bent dat er geen neten meer zijn achtergebleven. Het is lastig levende van dode neten te onderscheiden.

In toenemende mate wordt er melding gemaakt van resistentie tegen deze middelen, zowel in Nederland als in het buitenland. Uit enquêtes blijkt tot nu toe dat malathion de minste resistentie geeft. Op dit moment biedt geen enkel middel garantie op een succesvolle therapie (zie boven). Daarom geldt, naast de aanvullende maatregelen (kammen en reinigen), het advies bij falen van therapie de behandeling te herhalen met een luisbestrijdingsmiddel uit een andere groep. Herbesmetting, onjuist gebruik van het middel en achterwege laten van de aanvullende maatregelen op de behandeling (met name het kammen) zijn vaak de oorzaak van therapiefalen. Er zijn geen homeopathische geneesmiddelen geregistreerd voor de behandeling van hoofdluis. Er bestaan "natuurlijke" hoofdluismiddelen op basis van plantaardige oliën zoals Luisweg, Insect-ex en Aesculo-lotion. De werkzaamheid van deze middelen is tot nu toe onvoldoende onderbouwd. Gebruik van deze middelen kan het toch al zo moeilijk beheersbare luizenprobleem verergeren. Het gebruik van deze middelen wordt afgeraden.

Aanvullende maatregelen

Naast de behandeling zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk: • Chloor inactieveert Malathion. Tot 1 week na de behandeling mogen kinderen niet zwemmen in chloorhoudend zwembad. • Na de behandeling met hoofdluismiddel (lotion of shampoo) moeten de natte haren worden gekamd. Het kammen van de haren gaat gemakkelijker als er (gewone) crèmespoeling in zit. Met de luizenkam kamt men de (inmiddels dode) luizen uit het haar. Dit is een onmisbaar onderdeel van de behandeling! Dit moet men dagelijks doen tot veertien dagen na de start van de behandeling. Het uitkammen van de dode luizen zorgt ervoor dat men goed kan zien of er nog actieve luizen aanwezig zijn. • Om alle haren te kammen zijn minstens dertig slagen nodig, dat kost al gauw meer dan twintig minuten, afhankelijk van de bos haar. • Er zijn luizenkammen om luizen te verwijderen en netenkammen om neten te verwijderen. Sommige kammen zijn geschikt om zowel luizen als neten te verwijderen. Plastic stofkam of luizenkam

Plastic handvat, plastic tanden Geschikt om luizen te verwijderen, niet geschikt om neten te verwijderen
Nadeel: tanden verbuigen en breken gemakkelijk

Priodermkam, stofkam/luizenkam en netenkam

Stofkam/luizenkam: plastic handvat, plastic tanden, geschikt om luizen te verwijderen Netenkam: metalen handvat: een rij metalen tanden van 1 cm, geschikt om neten te verwijderen. Nitcomb-M2

Metalen handvat, dubbele rij tanden Geschikt om luizen en neten te verwijderen

Nisska

Metalen handvat, een rij metalen tanden van 3,5 cm die heel dicht bij elkaar staan Zeer geschikt om neten te verwijderen, niet geschikt om luizen te verwijderen Nadeel: het kammen is pijnlijk • Zwangeren of vrouwen die borstvoeding geven en kinderen jonger dan zes maanden kunnen niet behandeld worden met een hoofdluismiddel. • Om nieuwe besmetting te voorkomen, moet alle tot 48 uur voor de behandeling gebruikte kleding, beddengoed, jassen, dassen, mutsen, petten en eventueel knuffels gewassen worden op tenminste 60°C (minstens tien minuten). Ook als men geen behandeling met hoofdluismiddel kan of wil starten, maar gaat kammen, moet men deze maatregelen nemen. Deze maatregelen hoeven alleen bij de tweede behandeling met hoofdluismiddel herhaald worden als er op dat moment nog luizen of neten zichtbaar zijn. Indien men gaat kammen, in plaats van behandelen met een hoofdluismiddel, moeten de maatregelen na de

eerste drie dagen herhaald te worden. • In plaats van wassen kan men ook stomen, 48 uur buiten luchten, 24 uur in een diepvriezer (-18°C) leggen of 48 uur in een afgesloten plastic zak bij kamertemperatuur bewaren. Daarna zijn de luizen dood. Klop en borstel de spullen daarna goed uit. • Om verspreiding tegen te gaan, moet gemeenschappelijk gebruik van mutsen, petten en kammen vermeden worden. • Omdat luizen overlopers zijn, is de kans groot dat andere gezinsleden ook hoofdluis hebben. Het is daarom van belang met een luizenkam het hele gezin te controleren. • Controleer daarna wekelijks het (natte) haar van alle gezinsleden met een luizen- of netenkam. • Dagelijks de gebruikte kammen wassen in een afwasmachine op 60°C, 5 minuten uitkoken, desinfecteren met 70% alcohol of 30 minuten in een hete wasdroger stoppen. • Als er luizen zijn, is het belangrijk om de directe omgeving te waarschuwen. Meld het op school en bij vriendjes. Ook hun ouders/verzorgers kunnen dan meteen met een luizen- of netenkam het (natte) haar controleren. • Het preventief gebruik van bestrijdingsmiddelen (zonder dat luis is gevonden) wordt sterk afgeraden. Het kan schadelijk zijn voor uw kind en bijdragen tot het resistent worden van de hoofdluis tegen het betreffende middel. • Hoofdluis kan men niet voorkomen. Zelfs drie keer per dag haren wassen helpt niet, de hoofdluis heeft daar geen last van. • Als men geen hoofdluismiddel kan of wil gebruiken, dan moet men het haar dagelijks kammen met een netenkam gedurende twee weken.

Voor het verwijderen van neten zijn speciale middelen in de handel, maar u kunt ook het haar spoelen met warm water en azijn (verhouding: de helft warm water, de helft azijn). Dit helpt voor het loslaten van de lijm. Ook een willekeurige crèmespoeling kan neten doen loslaten en het kammen vergemakkelijken.

Neten op meer dan 1 tot 1,5 cm vanaf de hoofdhuid zijn “oud” en waarschijnlijk al dood.

Waar moet u nog meer aan denken:

– Denk ook aan de bekleding van banken en autostoelen (goed stofzuigen is voldoende). – Gebruik geen luisbestrijdingsmiddelen als u niet zeker weet of uw kind luis heeft. Dit kan namelijk resistentie tegen een bepaald middel tot gevolg hebben. Een luisbestrijdingsmiddel kan een besmetting met hoofdluis bovendien niet voorkomen.

Vriendelijk verzoek aan ouders

Wilt u blijven controleren en de school inlichten bij besmetting!

Wat te doen als de behandeling mislukt?

Een ander luizen bestrijdingsmiddel kiezen. Indien dit niet effectief blijkt, kunt u contact opnemen met onze GGD verpleegkundige voor advies: Mw. Brigitte Prevos, jeugdgezondheidszorg GGD Zuid-Holland West, telefoon 079-3435580 bereikbaar 's ochtends op maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag.

Voor verdere informatie kunt ook de volgende websites raadplegen:

www.kring-apotheek.nl/zz/zz12.html of www.huidinfo.nl/hoofdluis.html